

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО»

УДК 338.436(477):339.9

Афендікова Н.О.¹, Зублевська Я.Ю.²

¹канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-710м НУ «Запорізька політехніка»

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Участь країни у міжнародних відносинах демонструє конкурентоспроможність та розвинутість економіки країни. Україна є провідною державою на ринку сільськогосподарської продукції. Аграрний сектор країни посідає важливе місце в економіці, тут виробляється 18% ВВП, створюється 16% доданої вартості, із загальної чисельності населення в цій галузі зайнято 25% громадян. На експорт йде близько 26% агропромислової продукції. Україна співробітничав з близько 190 країнами світу.

Основними сільськогосподарськими культурами, які виводять Україну на лідерські позиції, є зернові та кормові культури, а саме кукурудза, пшениця, ячмінь, сояшник, цукровий буряк, тютюн, бобову, фрукти та овочі. Велику роль сільське господарство відіграє в структурі експорту. Станом на кінець 2019 року агробізнес приніс Україні 40% валютної виручки, показуючи стабільність протягом останніх трьох років.

Але структура промислового виробництва та промислового експорту в Україні демонструє ознаки стагнації. Наразі український експорт складається головним чином з відносно низькотехнологічних компонентів. З урахуванням вище зазначеного, існує потреба в оновленні технологічних процесів виробництва на українських підприємствах для постійної трансформації української економіки у більш інноваційну та, відповідно, більш конкурентоспроможну на світових ринках.

Також серед внутрішніх факторів, які негативно впливають на сектор харчової та переробної промисловості України, на її конкурентоспроможність на світовому ринку, можна віднести наступні:

1. Анексія Криму навесні 2014 року Російською Федерацією, окупація частини Донецької та Луганської областей.
2. Недостатньо активне застосування сучасних технологій, методів та культур. Низька продуктивність сільського господарства в Україні.
3. Неспроможність постачати достатньо великі партії продукції, щоб бути привабливим постачальником для міжнародних партнерів: розпорошеність виробництва, нездатність та/або небажання співпрацювати з іншими виробниками.

4. Місцеві компанії перш за все бажають продавати вже наявну продукцію і неохоче змінюють свій асортимент/технології відповідно до попиту на ринку.

5. Неналежний стан інфраструктури (дороги, порти, елеватори, холодовий ланцюг): хронічне недофінансування та високий рівень корупції (на будівництво та утримання доріг і т. д.).

6. Валютні обмеження: жорсткі норми валютного регулювання та нестабільний обмінний курс. Неможливість отримання фінансування або вимоги про оплату протягом встановленого терміну після експорту продукції.

Можна виділити такі напрями та способи підвищення конкурентоспроможності, покращення стану агробізнесу в Україні:

1. Модернізація технічної та технологічної бази і процесів відповідно до експортних пріоритетів (із застосуванням стимулюючих заходів).

2. Створення асоціацій малих та середніх підприємств для участі в експорті за функціональним принципом.

3. Усунення розбіжностей між нормативними вимогами та стандартами на міжнародних ринках/ринку ЄС та на ринку України в рамках угоди про асоціацію між Україною та ЄС, застосування кращих стандартів та забезпечення надійного захисту споживачів з метою наближення умов і стандартів діяльності на ринку України до ринку ЄС.

4. Створення логістичних центрів з терміналами, обладнаними для зберігання харчових продуктів.

5. Зменшення або усунення контролю рахунків та валютного контролю по зовнішньоторговельних операціях з урахуванням специфіки та міжнародного досвіду зовнішньоекономічної діяльності у сфері валютного регулювання.

Таким чином, агропромисловість в Україні займає провідне місце та має дуже великий потенціал, проте цим потенціалом необхідно правильно керувати. Через брак науковців, агротехнологів, відповідної нормативно-правової бази, брак грошей та корупційні схеми щодо ринку землі і тощо наша земля зараз знаходиться в занедбаному стані.

Вибравши правильну довгострокову стратегію та план дій, Україна може вийти на новий рівень розвитку агропромислового виробництва та стати конкурентоспроможною країною.